

Pestprotocol *Eerste Leidse Schoolvereniging*

Inhoud

1. Inleiding
 - a. Uitgangspunt
 - b. Wat is pesten?
2. Schoolregels en afspraken
3. Pestgedrag op school
 - a. Pestgedrag voorkomen
 - b. Pestgedrag snel signaleren (direct en indirect pesten)
 - c. Signalen van de gepeste leerling
4. De aanpak van pestgedrag op school
 - a. Wat moeten de kinderen doen
 - b. Aanpak van ruzies en pestgedrag in 6 stappen
 - c. Begeleiding van de gepeste leerling
 - d. Begeleiding van de pester
5. Adviezen aan ouders
 - a. Van gepeste kinderen
 - b. Van pesters
6. Vertrouwenspersoon
7. Tot slot

1. Inleiding

a. Uitgangspunt

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen elkaar, als er zich ongewenste situaties voordoen, hierop aanspreken. In elke klas hangen omgangsregels.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen op de E.L.S in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

b. Wat is pesten?

Definitie: iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen.

Hierbij is er sprake van een ongelijke machtsverhouding.

Als kinderen aan elkaar gewaagd zijn is het plagen. De ene keer doet de een iets vervelends, de andere keer de ander.

Uitgangspunt van pesters is dat volwassenen het niet merken.

(Uit: "Kinderen en....ingrijpende situaties, Pesten door Marja Baeten en Jos van Hest)

2. Schoolregels en afspraken

Het is van groot belang dat voor iedereen duidelijk is welk gedrag wij van elkaar verwachten.

Op de E.L.S (incl Wonderland) gelden de volgende regels en afspraken:

1. Wij behandelen een ander, zoals wij zelf behandeld willen worden.
2. Wij proberen een ruzie eerst zelf op te lossen. Lukt dit niet, dan gaan we naar de leerkracht.
3. Wij helpen een ander kind als het in nood is, bijvoorbeeld door naar de leerkracht te gaan.
4. Wij gaan zorgvuldig om met onze eigen spullen en die van een ander.
5. Wij zijn stil op de gang, zodat andere klassen kunnen werken. Wij lopen rustig op de gang.

3. Pestgedrag op school

Ondanks het hanteren van schoolregels en afspraken kan pestgedrag voorkomen. Pestgedrag komt op iedere school voor, ook op de onze. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en serieus willen bestrijden. Om het pesten effectief aan te pakken is het volgende van belang.

Pestgedrag dient zoveel mogelijk te worden voorkomen

a. Pestgedrag voorkomen door:

- De school- en klassenregels aan het begin van het schooljaar in de groep te bespreken en deze gedurende het schooljaar regelmatig aan de orde te laten komen.
- De sociale omgang regelmatig met elkaar bespreekbaar maken. Een positief en veilig groepsklimaat kan een preventieve werking op pestgedrag hebben. Zowel leerkracht als leerlingen zijn verantwoordelijk voor een goed groepsklimaat. Op school stellen we in de kring wekelijks een onderwerp aan de orde. Hiervoor maken wij o.a. gebruik van de methode "Leefstijl", een methode voor sociaal-emotionele opvoeding voor

groep 1 t/m 8. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen hierin aan de orde.

- Het goede voorbeeld te laten zien; goed voorbeeld doet goed volgen. We moeten ons realiseren dat kinderen zich spiegelen aan het gedrag van anderen. Het is dus van belang dat alle leerkrachten op school het goede voorbeeld geven. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

b. Pestgedrag snel signaleren

Signalen van pestgedrag kunnen o.a zijn:

Direct pesten: slaan, vechten, duwen, aan de haren trekken, vervelende gebaren maken, uitschelden, uitlachen, dreigen met geweld, opsluiten, geld of cadeautjes eisen, chanteren, de ander voor slaaf laten spelen, bezittingen verstoppen/afpakken of kapot maken, slaan beledigen, schoppen, onaardig of beledigende opmerkingen maken over het uiterlijk, op weg naar huis achterna rijden of naar het huis gaan, een ander voortdurend ergens de schuld van geven

Indirect pesten: het gepeste kind buiten sluiten, over het kind fluisteren en roddelen, er niet mee praten, het niet uitnodigen voor feestjes en het niet mee laten doen aan spelletjes en andere gezamenlijke activiteiten, isoleren, achter de rug van een medeleerling om briefjes doorgeven, grapjes maken ten koste van een ander, een ongewenste bijnaam geven

c. Leerlingen die gepest worden kunnen o.a de volgende signalen vertonen:

- Niet graag meer graag naar school gaan
- Niet met vriendjes en vriendinnetjes mee willen gaan
- Afnemende schoolresultaten
- Buik- en hoofdpijn klachten
- Regelmatig dingen "kwijt" raken

4. De aanpak van pestgedrag op school

Wanneer er sprake is van pestgedrag, zullen de leerkrachten en de desbetreffende IB-er en indien nodig de directie hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. Aan de ouders wordt gevraagd de aanpak van de school te ondersteunen.

In goed overleg met de ouders zal de school trachten het probleem zo goed mogelijk op te lossen.

a. We houden de kinderen voor het onderstaande te doen:

- Luister naar elkaar en neem elkaar serieus
- Vertel de juf of meester als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt
- Vertel de juf of meester te wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest

- Praat er thuis over als je gepest wordt, hou het niet geheim
- Los een ruzie op met praten

b. Aanpak van ernstige ruzies en pestgedrag in 6 stappen:

Stap 1

Op het moment dat de leerlingen er samen niet uitkomen legt een leerling het probleem aan de meester of juf voor

Stap 2

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ernstige ruzie of pesterijen op te lossen en afspraken te maken. De ouders van de betrokken leerlingen worden op de hoogte gebracht van hetgeen er gebeurd is

Stap 3:

De leerkracht neemt duidelijk stelling en volgt onderstaande stappen:

- Een gesprek met de pester: de pester moet zich ervan bewust worden wat de gevolgen van zijn gedrag voor het gepeste kind zijn. De leerkracht laat de leerling reflecteren op zijn/haar eigen gedrag
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen.
- Indien nodig wordt er een handelingsplan opgesteld

Stap 4: betrekken van de ouders

Nogmaals een gesprek met de ouders waarin wordt bericht dat er sprake is van pestgedrag en op welke wijze de school hiermee omgaat en welke stappen er genomen worden. De medewerking van de ouders wordt hierbij nadrukkelijk gevraagd. De school heeft alle stappen vastgelegd en zal deze regelmatig evalueren. De ouders worden steeds geïnformeerd over de voortgang.

Stap 5: externe hulp

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst (OA) en/of de schoolarts van de GGD.

Stap 6: schorsing - verwijdering

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. De directeur behoudt zich het recht om, na overleg met de ouders, het bestuur en betrokken groepsleerkracht, in het uiterste geval over te gaan tot de maatregel van tijdelijke verwijdering. De maatregel wordt gebruikt indien het kind een gevaar is voor zichzelf of voor anderen.

Bij een definitieve verwijdering houden wij ons aan hetgeen gesteld is in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) artikel 40. Zie protocol schorsing en verwijdering.

c. Begeleiding van de gepeste leerling

Voor een effectieve begeleiding van de gepeste leerling zijn onderstaande punten van belang:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie er wordt gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- De leerling inzicht verschaffen in zijn eigen gedrag en de mogelijke reacties op dat gedrag van anderen. Hulp bieden bij het zoeken en oefenen van een andere reactie en hier positieve feedback op te geven
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Praten met de ouders van de gepeste leerling
- Het gepeste kind niet overbeschermen, omdat hierdoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

d. Begeleiding van de pester

Alvorens tot een effectieve begeleiding van de pester te kunnen komen, is het van belang te kijken welke mogelijke oorzaken aan het pestgedrag ten grondslag liggen.

Mogelijke oorzaken kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

De pester wordt op de volgende manier begeleid:

- Een gesprek waarin gezocht wordt naar de mogelijke reden van het ruzie maken/pesten
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses laten aanbieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen.

5. Adviezen aan ouders

a. van gepeste kinderen

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Eventueel:

- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen (bv. Kanjertraining) Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

b. van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Maak uw kind duidelijk wat het anderen aandoet
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Eventueel:

- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen (bv. Kanjertraining) Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

6. Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon kan ingeschakeld worden door een leerling, leerkracht en ouders. Deze kan het probleem onderzoeken met de leerling, leerkrachten en deskundigen spreken en desbetreffende partijen adviseren (zie schoolgids).

7. Tot slot

Dit protocol is bedoeld voor alle betrokkenen in geval er sprake is van pestgedrag. Vanzelfsprekend hopen wij door genoeg aandacht te schenken aan de sociaal-emotionele vaardigheden van de kinderen pestgedrag te voorkomen. Met behulp van dit protocol kan het team, in samenspraak met de directeur, de intern begeleider en - niet in de laatste plaats - de ouders, negatief gedrag signaleren en bijsturen, zodat iedereen zich veilig voelt op onze school.

Augustus 2011